

דף כח

- מח. א. על אלו דברים נאמן אדם להעיד בגדלותו מה שראה בקטנותו?
 ב. האם גר נאמן להעיד על דברים שראה בגיותו, וכן עבד שנשתחרר?
 ג. האם חולקים תרומה לעבד-כהן?
 ד. מהי 'קצצה'?

א. נאמן אדם לומר זה כתב ידו של אבא, של רבי, של אחי — על פי מה שראה בקטנותו. הואיל וקיום שטרות דרבנן, האמינוהו על כך ומקיימים את השטר על פיו.
 — זכור הייתי בפלוגת שיצאה בהינומא וראשה פרוע. כיון שרוב נשים בתולות נישאות, אין צריך עדות ממש אלא לגלות הדבר שיצא הדין לאור בלא גמגום.
 — שהיה איש פלוני יוצא מבית הספר [וזהו סימן שאינו עבד, שהרי אסור ללמדו תורה] לטבול לאכול בתרומה, ושהיה חולק עמנו על הגורן. ונאמן לענין תרומה דרבנן, (אבל לא לתרומה דאורייתא, כי תנא דידן סובר מעלים מתרומה דאורייתא ליחסין. תוס').
 — והמקום הזה בית הפרס (כלומר, עד כאן ולא יותר, ובא לטהר. תוס') — הואיל וטומאת בית הפרס דרבנן, האמינוהו.
 — ועד כאן היינו באים בשבת — וכמאן דאמר תחומין דרבנן.
 נאמן לומר כך אמר לי אבא: משפחה זו כשרה ומשפחה זו פסולה; ושאכלנו בקצצה של בת פלוני שנישאה לפלוני (וכדלהלן); ושהיינו מוליכים חלה ומתנות לפלוני כהן, ודוקא כשמעיד שהיה שולח בעצמו אבל לא על ידי אחר.

פסול והכשר משפחות שאמרו — פירש הר"ן, כשיצא קול שיש פסול במשפחה, נאמן לענין אכילת תרומה דרבנן, לברר ולומר בית אב פלוני שבאותה משפחה כשר ובית אב אחר פסול. אבל לפסול או להכשיר משפחה בעלמא ודאי אינו נאמן. והראב"ד פירש שאפילו משפחה שבחזקת כשרות חוששים לדבריו כשמעיד שהיא פסולה, אבל אין מכריזים עליה פסול אלא בשני עדים גמורים.
 אמר רב הונא בריה דרב יהושע: והוא שיש גדול עמו.
 פרשו התוס': בתרומה די בעד אחד ואין צריך אחר עמו, ואפשר שהוא הדין לענין עירובי תחומין (עתוס' עירובין נט.), ורק באותם דברים שאין עד אחד נאמן, כגון קיום שטרות, צריך שיהא אחר עמו.

אבל אין אדם נאמן לומר דרך היה לפלוני במקום הזה וכד' — שאי אפשר להוציא ממון אלא בעדות גמורה, שמעיד על מה שראה כשהיה גדול.
 קטן אינו נאמן להעיד אפילו בדברים הנ"ל שמדרבנן. ואולם בדבר שבידו — נאמן הקטן. (עפ"י תוס'). ואולם דבר שהחזק באיסור תורה, אין הקטן נאמן עליו אפילו בידו לעשותו. (עפ"י תרומת הדשן רנ; יו"ד קכ, יד).

ב. אפילו בדברים שנאמנים להעיד בגדלם מה שראו בקטנם, נכרי שנתגייר ועבד שנשתחרר אינם נאמנים, שכיון שהיה אז נכרי — לא דייק. רבי יוחנן בן ברוקא אומר: נאמנים, כיון שהיתה דעתו להתגייר — דייק.
 הלכה כתנא קמא.

ג. לדברי רבי יהודה אין חולקים תרומה (דאוריתא. עתוס) לעבד אלא אם כן רבו עמו, שבמקומו של רבי יהודה היו מעלים מתרומה ליוחסין הלכך אין חולקים לעבד ללא רבו, שלא יעלוהו ליוחסין. רבי יוסי אומר: חולקים, שבמקומו לא היו מעלים ליוחסין.

ד. 'קצצה' כיצד — אחד מן האחים שנשא אשה שאינה הוגנת לו, באים בני משפחה ומביאים חבית מליאה פירות ושוברים אותה באמצע רחבה ואומרים, אחינו בית ישראל שָׁמְעוּ, אחינו פלוני נשא אשה שאינה הוגנת לו ומתיראים אנו שמא יתערב זרעו בזרעינו — בואו וקחו לכם דוגמא (= אות וסימן זכרון לדורות הבאים) שלא יתערב זרעו בזרעינו. וזוהי קצצה שהתינוק נאמן להעיד עליה.

דיני בית הפרס — ע' במו"ק ה ובתגיגה כה.